

[menu](#)

- [úvodní stránka](#)
- [krajský úřad](#)
- **[odbor kultury a památkové péče](#)**

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury JMK

25.2.2020 0:00

Nemateriálním kulturním dědictvím se rozumí zkušenosti, znázornění, vyjádření, znalosti, dovednosti, jakož i nástroje, předměty, artefakty a kulturní prostory s nimi související, které společnosti, skupiny a v některých případech též jednotlivci považují za součást svého kulturního dědictví, předávané z pokolení na pokolení, je společnostmi a skupinami lidí neustále přetvářeno v závislosti na jejich prostředí, na jejich interakci s přírodou a na jejich historii, dává jim pocit identity a kontinuity, podporuje takto úctu ke kulturní rozmanitosti a lidské tvořivosti.

Takto zní definice nemateriálního statku, jak je obsažena v **Úmluvě o zachování nemateriálního kulturního dědictví** přijaté na Generální konferenci UNESCO v Paříži dne 17. října **2003**. Členskou zemí této úmluvy se **Česká republika** stala dne 18. 5. **2009** a zavázala se tak dodržovat ustanovení v úmluvě obsažená.

K rostoucímu mezinárodnímu úsilí o zachování, ochranu, identifikaci a rozvoj nemateriálního kulturního dědictví lidstva se však naše země připojila již několik měsíců předtím. Stalo se tak usnesením Vlády České republiky č. 571 ze dne 11. června **2003**, kterým byla **schválena Koncepce účinnější péče a tradiční lidovou kulturu v České republice**, v níž je podpora nehmotného kulturního dědictví vedle dalšího postavena mezi priority kulturní politiky. V tomto dokumentu byly poprvé stanoveny cíle a definovány úkoly, které by měly přispět k zajištění uchování dosud existujících projevů tradiční lidové kultury a k jejich předání budoucím generacím.

Jedním z konkrétních úkolů, který se později objevil i v textu výše zmíněné úmluvy, bylo sestavení soupisu nemateriálního kulturního dědictví vyskytujícího se na území České republiky. K jeho realizaci na centrální úrovni došlo dne 22. prosince **2008** příkazem ministra kultury č. 41. Byl tak zřízen **Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky**. Mezi prvními nemateriálními statky zapsanými na Seznam ČR byly i tradiční lidové zvyky vyskytující se na území jižní Moravy, a to **slovácký verbuňk a jízda králů na Slovácku**.

V roce **2011** byla v důsledku potřeby aktualizace cílů, úkolů a opatření v oblasti péče o tradiční lidovou kulturu a pro prohloubení snahy o její zachování schválena **nová Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2011 až 2015**. Tato koncepce definovala několik konkrétních úkolů týkajících se většího zapojení krajských orgánů a regionálních odborných pracovišť zejména v oblasti identifikace jevů tradiční lidové kultury. V ustanovení čl. 4.2.5 doporučuje krajům vytvořit krajské soupisy regionálně významných projevů tradiční lidové kultury v termínu do konce roku 2013.

Regionální pracoviště pro lidovou kulturu Jihomoravského kraje ve spolupráci s odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Jihomoravského kraje se tomuto úkolu intenzivně věnovaly v průběhu roku 2013. Výsledkem této práce je **zřízení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského kraje**, ke kterému došlo usnesením Rady Jihomoravského kraje č. 3038/13/R40 dne 13. prosince **2013**.

Společně se zřízením seznamu byly za účelem stanovení postupů a pravidel pro zápis a periodickou kontrolu dokumentace nemateriálních statků tradiční lidové kultury, jejichž projevy byly zaznamenány na území Jihomoravského kraje, **schváleny zásady pro jeho vedení**. V souladu s čl. 8.1. těchto zásad byly do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského kraje zapsány nemateriální statky, které byly ke dni jeho zřízení zapsány do celostátního seznamu. **Prvními dvěma položkami**, o něž byl obohacen nově zřízený seznam, se na základě tohoto ustanovení staly unikátní **slovácký tanec verbuňk a jízda králů na Slovácku**, nemateriální statky patřící mezi nejvýznamnější projevy lidové kultury světa.

Na zápis do seznamu může být navržen jakýkoliv nemateriální statek, který je dosud živý a má i v současnosti svou sociální a kulturní funkci, je autentický, je předáván z generace na generaci, je unikátní z hlediska ojedinělosti svědectví, které nese, zejména z pohledu historie, etnologie, kulturní antropologie a jiných příbuzných věd a je reprezentativní ve vztahu ke společenstvím nebo jiným nositelům statku, zejména z hlediska jejich historické, sociální a kulturní identity. **Návrhy je oprávněna podávat** jakákoliv fyzická nebo právnická osoba na předepsaném formuláři, tzv. návrhovém a evidenčním listu, a to **vždy do 28. února každého kalendářního roku** klasickou poštou na adresu regionálního pracoviště: Masarykovo muzeum v Hodoníně, příspěvková organizace, Zámecké nám. 9, 695 01 Hodonín, a v elektronické podobě na adresu: masarykovomuzeum@masaryk.info. **Na základě posouzení odbornou komisí návrhy schvaluje Rada Jihomoravského kraje.**

Nemateriální statky zapsané do seznamu podléhají **každých sedm let periodické kontrole**, jejímž provedením je pověřeno Regionální pracoviště pro lidovou kulturu. Cílem této kontroly je zjistit, jestli existence nemateriálního statku není například nedostatkem pokračovatelů, jeho využíváním pro komerční účely nebo infiltrací cizorodých prvků v ohrožení, případně jestli statek v mezidobí nezanikl.

[Zásady vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského kraje](#) (platný pro nemateriální statky nominované k 28.2.2021)

[Zásady vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského kraje](#) (platný pro nemateriální statky nominované od 1.3.2021)

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského kraje

pořadové číslo	název nemateriálního statku	navrhovatel
1/2013	Slovácký verbuňk	NÚLK ve Strážnici
2/2013	Jízda králů na Slovácku	NÚLK ve Strážnici
3/2015	Velikonoční obchůzky s Jidáši na Bučovicku (v rámci velikonočního hrkání a klapání školní mládeže)	Mgr. Markéta Palowská
4/2015	Technologie výroby modrotisku	NÚLK ve Strážnici
5/2016	Smrtnica a chození s babů (Dívčí raně jarní obchůzka na Smrtnou neděli)	Masarykovo muzeum v Hodoníně
6/2017	Tkaní vzorovaných tkanin - činovatí na Hornácku	NÚLK ve Strážnici
7/2019	Ochotnické divadlo v Jihomoravském kraji	Divadelní spolek bratří Mrštíků Boleradice
8/2019	Keramika - kamenina na Letovicku a Kunštátsku	Masarykova střední škola Letovice, příspěvková organizace
9/2020	Zlatá sobota - praxe v průběhu mariánské pouti v Žarošicích	Masarykovo muzeum v Hodoníně
10/2021	Pískem vysypávané ornamenty	Masarykovo muzeum v Hodoníně

11/2021

Hroznová koza - vinařská
tradice v příhraniční oblasti
Znojemska

Spolek přátel
Hroznové kozy
